

УДК 33.339.9

**ПЕРСПЕКТИВИ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ЗВ'ЯЗКІВ
УКРАЇНИ В ЕКОНОМІЧНОМУ СВІТОВОМУ СПІВТОВАРИСТВІ**

*В.В. Москаленко, студентка ВП Національного університету біоресурсів і
природокористування України
«Ніжинський агротехнічний інститут»*

*Науковий керівник – Ю.Г. Петровська, викладач відділення з підготовки молодших
спеціалістів ВП Національного університету біоресурсів і природокористування
України «Ніжинський агротехнічний інститут»*

*У даній статті розроблено постановки проблеми сучасного економічного положення
України, аналіз останніх досліджень і публікацій, вклади останніх досліджень.*

Постановка проблеми. Сучасне економічне положення України у економічному світовому співтоваристві вимагає негайного та кардинального покращення ситуації. Від розвитку економіки, бізнесу сьогодні залежить економічна могутність держави, соціально-політична стабільність, спроможність виконання державо-соціальних гарантій, що закріплені в Конституції України. Разом з тим існуючий в нашій країні рівень розвитку національного господарства не забезпечує належного добробуту населення, тому потребує подальшого підвищення. Українські законодавці, економісти, політики та державні керівники в даний час відшуковують шляхи та способи покращення економічної ситуації. Одним із генеральних напрямів розв'язання ситуації є розширення зовнішньоекономічних зв'язків України з іншими країнами світу, а особливо – з розвиненими, економічно потужними державами. Німеччина, Японія, Італія після Другої світової війни отримали значну допомогу Заходу в інтелектуальній, фінансовій і промисловій сферах та інтегруючи своє господарство з економіками потужних країн, сьогодні стали лідерами світового ринку. Подібна ситуація можлива і з Україною, однак, на протязі останніх років світове, зокрема, європейське співтовариство не поспішає прийняти нас у своє членство. Україна розвивається власноруч, самостійно відшукує нові вектори зовнішньоекономічного розвитку, але успіхи в цьому напрямку в неї є незначними. Причинами такого становища може бути як внутрішня ситуація в країні – нестабільність соціально-політичної та економічної сфери українського суспільства, так і зовнішні фактори, одними з яких можуть бути побоювання світового економічного співтовариства отримати в особі України могутнього суперника та конкурента. Україна, маючи значний трудовий, інтелектуальний, природний потенціал, а також традиційно розвинені галузі металургії, машино- та літакобудування, здатна відтіснити майбутніх партнерів з їх деяких усталених сфер збуту продукції, позбавити великих прибутків. Розвинені держави, скоріш за все, не мають наміри надати нам допомогу за рахунок можливого погіршення економічної ситуації в своїх країнах. Однак, щоб з'ясувати, наскільки це може відповідати дійсності, потрібно провести аналіз функціонування світового ринку, міжнародного розподілу товарів, послуг та праці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема формування ефективної зовнішньоекономічної політики розглядається в багатьох наукових працях відомих зарубіжних і вітчизняних і всеукраїнський науково-виробничий журнал 303 учених: В.Беренса, Дж.Кейнса, Р.Марковіца, Ф.Моділіані, А.Тобіна, У.Фішера, П.М.Хавранка, І.Бланка, З.Варналія, А.Гальчинського, В.Дегтяренка, В.Ковальова, В.Коссова, Д.Лук'яненка, Ю.Лисенка, Ю.Макогона, Я.Мелкумова. Проте, незважаючи на численні наукові розробки щодо пошуку можливостей міжнародної інтеграції, економічна практика України свідчить про необхідність подальших досліджень з питань активізації зовнішньоекономічних зв'язків нашої держави.

Матеріали Міжнародної студентської науково-практичної конференції «Перспективи розвитку аграрної вищої освіти України очима молодих науковців»

Виклад основних результатів дослідження. Проведеним науковим дослідженням заявленої проблематики встановлено, що рівень розвитку продуктивних сил повинен стати одним з вирішальних чинників, які будуть насамперед сприяти підвищенню ефективності участі України у системі міжнародного поділу праці і міжнародному товарообміні. За кількісними характеристиками виробничого науково-технічного та інтелектуального потенціалу наша країна може бути гідним партнером у світ господарських взаємовідносинах. За сприятливих умов цей потенціал дозволяє послідовно вирішувати завдання оптимізації її зовнішньоекономічних зв'язків. Україна націлена на більш ефективне включення у систему міжнародного поділу праці і світового товарообміну в умовах глобалізації потребує здійснення прогресивної структурної перебудови економіки і відповідного реформування її орієнтованого на експорт сектора. Експорт слід вважати головною статтею прибутку України на міжнародній арені. Те, що виробляється в державі, а потім успішно продається на міжнародних ринках, є основою розвитку її економіки. На сучасному етапі соціально-економічного розвитку Україна має тісні зовнішньоекономічні зв'язки з більш ніж 100 країнами світу. Провідну роль відіграють країни близького зарубіжжя. Найважливішими торговельними партнерами України є Росія, Туркменія, Білорусія, Азербайджан, Литва, Казахстан та інші країни. Структура зовнішньої торгівлі України зумовлена спеціалізацією її економіки. У структурі експорту переважають чорні метали та вироби з них (38% всього експорту України), продовольчі товари (більше ніж 9%), руди і мінеральне паливо (8%), продукція хімічної промисловості (більше ніж 10%) та машинобудування (майже 13%). В імпорті переважають: мінеральне паливо (майже 46% усього імпорту), реактори ядерні, котли і устаткування для електроенергетики (більше ніж 11%), продукція інших галузей машинобудування (майже 9%), продукція хімічної промисловості (більше ніж 8%) та ін. Внаслідок впровадження режиму вільної торгівлі з країнами і Балтії зовнішньоторговельний баланс з цими країнами істотно покращується. Основним торговельним партнером України залишається Російська Федерація. В експорті з України до Росії переважають чорні метали, які задовольняють майже половину потреби в них з боку Росії, а також труби, марганцева руда, трактори, сільськогосподарська техніка, прокатне устаткування, металорізальні і деревообробні верстати, екскаватори, автомобільні крани, аміак, цемент, автобуси, скло, телевізори, касетні магнітофони, холодильники, вироби із золота, платини та срібла, цукор, олія, м'ясо і м'ясопродукти, молочні продукти та ін. В останні роки зростає експорт України до інших республік колишнього Радянського Союзу, в тому числі за останні два-три роки експорт до Білорусі зріс майже на третину, до Молдови — в 1,6 раза, до Грузії — більше ніж у 10 разів, в Узбекистан - в 1,6 раза і т. д.

У цілому Україна має позитивне зовнішньоторговельне сальдо з Білоруссю, Азербайджаном, Вірменією, Грузією, Молдовою, Таджикистаном, Узбекистаном, Естонією. Разом з тим Україна має від'ємне торговельне сальдо з Росією, Туркменією, Казахстаном. Крім країн СНД і Балтії, Україна розширює зовнішньоекономічні зв'язки з багатьма розвинутими країнами світу. В останні роки найбільші експортні поставки Україна здійснювала до Китаю (10% загального обсягу експорту); Туреччини (близько 5%), Німеччини (4%), Італії (близько 3%), Польщі (майже 3%), Угорщини і США (більше ніж по 2%), Словаччини (майже 2%). Найбільші імпорتنі поставки в Україну надходять з Німеччини (майже 8% загального імпорту), США (4%), Польщі (більше ніж 3%), Італії (більше ніж 2%), Франції (майже 2%), Великобританії (1,5%), Чехії, Словаччини, Угорщини, Куби та ін.

Державна підтримка таких високотехнологічних корпорацій об'єктивно необхідна для реалізації великих коопераційних проектів. Нерозвиненість ринкових відносин і форм господарювання в Україні посилює необхідність значного підвищення економічної культури населення та ділової етики підприємців, оволодіння принципово новою культурою ринку, високим професіоналізмом поряд з такими поняттями, як честь, достойність, порядність, які знадобляться Україні для визнання її розвинутими країнами як рівноправного партнера. Як Україна, так і закордонні економічні партнери ще не спромоглися знайти таку сферу, де будуть безконфліктно перетинатися спільні економічні інтереси. Сучасна зовнішньоекономічна політика України має бути спрямована на формування нового торговельного режиму з подальшою інтеграцією до світового економічного простору шляхом поступового і зваженого збільшення ступеня відкритості національної економіки. Перш за все передбачається:

- підтримка національних товаровиробників
- прискорення економічних реформ
- зняття технічних бар'єрів у торгівлі з провідними країнами – членами СОТ.

Одним з головних завдань щодо розвитку зовнішніх економічних зв'язків України є забезпечення просування товарів українського виробництва на нові зарубіжні ринки. Одночасно робитиметься все можливе для збереження традиційних ринків України з державами, які утворилися на теренах колишнього Радянського союзу. Важливим для розвитку взаємовигідних торговельно-економічних зв'язків з країнами СНД та іншими країнами світу є зміщення акценту з співробітництва на державному рівні.

Висновки з даного дослідження. Сучасна зовнішньоекономічна політика України має бути спрямована на формування нового торговельного режиму з подальшою інтеграцією до світового економічного простору шляхом поступового і зваженого збільшення ступеня відкритості і конкурентоспроможності національної економіки.

Список літератури

1. Василенко Ю. Експортна діяльність України / Ю. Василенко // Економіка України. – 2006. – №7. – С.17-20.
2. Дахно І.І. Міжнародна економіка : навч. посіб. / І.І. Дахно, Ю.А. Бовтрук. – К., МАУП, 2002. – 216 с.
3. Дворніков М.Є. Міжнародна економіка : нав. посіб. / М.Є. Дворніков. – Вінниця, ВДТУ, 2001. – 201 с.
4. Жеваго А.В. Інтернаціоналізація і конкурентоспроможність економіки України / А.В. Жеваго. Економічна інтеграція і глобальні проблеми сучасності. – К. : КНЕУ, 2007. – 265 с.